

Monumentnummer*: 395952

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 februari 1991
Kadaster deel/nr 82892/110

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Nijmegen	Valkhof/Hunnerpark, Voerweg/Sint Jorisstraat,

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nijmegen	C			9115
Nijmegen	B			6360
Nijmegen	C			8777
Nijmegen	C			8514
Nijmegen	C			8513
Nijmegen	C			8517
Nijmegen	C			8512
Nijmegen	C			8516
Nijmegen	C			8867
Nijmegen	C			8776

Omschrijving**

Terrein waarin sporen van bewoning (burgerlijk en militair) uit de Romeinse Tijd, sporen van bewoning en begraving uit de Vroege en Late Middeleeuwen en de resten van een burcht uit de Late Middeleeuwen.

De archeologische verschijnselen op de Valkhof (terrein A) en in het Hunnerpark (terrein B) zijn in hoge mate gelijkwaardig. Oorspronkelijk vormden zij ook een geheel. Thans worden zij doorsneden door een dal van de Voerweg, dat in de Late Middeleeuwen is begraven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In beide terreinen zijn tal van incidentele waarnemingen gedaan. Gegevens daarover vinden we in de literatuur. De waarnemingen betreffen grondsporen en vondsten van een inheems-Romeinse nederzetting uit het begin van de jaartelling en opnieuw van een nederzetting met militaire versterking uit de 4e en 5e eeuw na Chr.

De nederzetting uit het begin van de jaartelling (ca. 10 voor - 70 na Chr.) mag worden geïdentificeerd als het van Tacitus bekende Batavodurum, de hoofdstad der Bataven die in 70 na Chr. tijdens de Bataafse opstand is verwoest. Uit vondsten en opgravingen in de directe omgeving (Trajanusplein, Josefhof, Derde Walstraat) blijkt dat de overblijfselen van deze nederzetting met name in terrein B nog aanwezig zijn. In terrein A zullen ze deels door latere (Romeinse en Middeleeuwse) bebouwing zijn aangetast. Het terrein bevat daarmee de nog in hun onderlinge samenhang aanwezige sporen van de enige grote civiele nederzetting uit de Vroeg-Romeinse Tijd die in Nederland bestaat. De Laat-Romeinse bebouwing bestaat uit een fortificatie waarvan de overblijfselen met name op terrein A, het Valkhof, voorkomen. Delen van de bijbehorende gracht zijn onder de Lindenberg en ten zuiden van de Voerweg opgegraven. Een deel bevindt zich nog intact in terrein B. De Romeinse versterking is ook in de Vroege Middeleeuwen gebruikt.

Voorts zijn aan weerszijden van de Voerweg restanten van een grafveld gevonden dat vanaf de Merovingische Tijd (1e kwart 7e eeuw) tot ver in de Middeleeuwen (midden 13e eeuw) heeft bestaan. Het vormde de begraafplaats van/bij de eerste parochiekerk van Nijmegen die gewijd was aan Stefanus; bij de aanleg van de Voerweg is de kerk naar de huidige standplaats in de binnenstad verhuisd en de oude kerkstede moet zijn vergraven.

Overblijfselen van de bijbehorende Vroeg-Middeleeuwse nederzetting bevinden zich in A en B. Deze nederzetting valt gelijk te stellen met de villa (landelijke nederzetting) die sedert Karel de Grote naast de palts op het Valkhof bekend is.

In terrein A bevinden zich verder resten van de grote staufische burcht die door Frederik Barbarossa in 1166 werd voltooid. Terrein B wordt gedomineerd door een beduidend stuk Laat-Middeleeuwse stadsmuur.

Hoewel uit de waarnemingen is gebleken dat met name in terrein B in het verleden reeds vrij veel graafwerk heeft plaatsgevonden, mag uit de ervaring opgedaan bij opgravingen elders in de Nijmeegse binnenstad geconcludeerd worden dat nog zeer belangrijke archeologische gegevens in situ aanwezig zijn. Dit laatste geldt zeker voor terrein A, waar het graafwerk altijd veel geringer is geweest. De tot nu toe vastgelegde gegevens hebben het grote archeologische potentieel van deze terreinen duidelijk gemaakt.

Hoofdcategorie

Archeologie (N)

Subcategorie

Archeologie (N1)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument